

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

28 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpat, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 februarie 2017, în cauza penală în privința lui:

*Ștefiriță Vadim xxx, născut la xx.xx.xxxx,
originar din xxx, locuitor al xxx,*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 18.11.2013 - 10.01.2014;

Instanța de apel: 03.02.2014 - 01.02.2017;

Instanța de recurs: 02.06.2017- 28.06.2017.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca din 10.01.2014, Ștefiriță Vadim a fost achitat de sub învinuirea formulată în rechizitoriu pe art. 186 alin. (2) lit. d); 187 alin. (2) lit. e), f) și 192¹ alin. (2) lit. b) Cod penal din motiv că nu s-a constatat existența faptelor infracțiunilor.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că potrivit ordonanței de punere sub învinuire și rechizitoriului, Ștefiriță Vadim se învinuiește în aceea că în noaptea spre 14.06.2011, în jurul orelor 01.00, aflându-se în localitatea Stoicani, Soroca, prin aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea Danielei Cucer în lipsa permisiunii acestei, i-a răpit fără scop de însușire automobilul de model „xxx” cu n/î XXX xxx, deplasându-se cu el în localitatea Racovăț, Soroca și restituirea ulterioară către proprietar, acțiunile fiindu-i încadrate în baza art. 192¹ alin. (2) lit. b) Cod penal cu calificativele *răpirea mijlocului de transport fără scop de însușire, însoțită de violență nepericuloasă pentru viața și sănătatea persoanei.*

În continuarea acțiunilor criminale, pe la orele 02.00, deplasându-se cu același automobil de model „xxx” cu n/î XXX xxx spre traseul Soroca-Chișinău din partea localității Stoicani, prin aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, a sustras de la Cucer Daniela telefonul mobil de model „LG KE 900” la prețul de 6 400 lei, în care se afla o cartelă „Orange” la preț de 50 lei, pe contul căreia se afla suma de 50 lei și o cartelă cu memoria de 1 GB la preț de 200 lei, cauzându-i daună materială în proporții considerabile în sumă de 6 700 lei, acțiunile fiindu-i încadrate în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal în prezența calificativelor *jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, cu cauzare de daune în proporții considerabile.*

3. Sentința în cauză a fost contestată cu apel de procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care:

- acțiunile lui Ștefîrță Vadim a fi recalificate de la art. 186 alin.(2) lit. d) Cod penal la art. 186 alin. (1) Cod penal și de la art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal la art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal.

- Ștefîrță Vadim a fi recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (1), 187 alin. (2) lit. e) și 192¹ alin.(2) lit. b) Cod penal, cu stabilirea pedepselor:

în baza art. 186 alin. (1) Cod penal – 2 ani închisoare;

în baza art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal – 6 ani închisoare și amendă în mărime de 500 u.c.;

în baza art. 192¹ alin. (2) lit. b) Cod penal – 5 ani închisoare.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial, a-i stabili inculpatului pedeapsa definitivă sub formă de 9 ani închisoare și amendă în mărime de 500 u.c..

În baza art. 85 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial cu pedeapsa stabilită prin sentința Judecătorei Soroca din 27.05.2009, a-i stabili lui Ștefîrță Vadim pedeapsa definitivă de 12 ani închisoare cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis și amendă în mărime de 500 u.c..

În susținerea cerințelor procurorul, reieșind din depozițiile făcute de către partea vătămată, a solicitat excluderea din învinuirea înaintată inculpatului calificativul "*daună în proporții considerabilă*". De asemenea, a menționat că instanța de fond a apreciat neobiectiv declarațiile părții vătămate depuse la examinarea cauzei, care în fapt a confirmat răpirea de către inculpat a automobilului în lipsa permisiunii ei, cu deplasarea în localitatea vecină și revenirea ulterioară, precum și sustragerea bunurilor atât pe ascuns, cât și în mod deschis, or în afară de el nu avea cine s-o facă, depozițiile ei fiind confirmate pe deplin de către martorii audiați. De rând cu aceasta, în opinia acuzării, vinovăția inculpatului în faptele imputate și-a găsit deplină confirmare și prin probele scrise administrate pe caz, cum ar fi procesul verbal de ridicare a telefonului mobil de la Carabinovici Serghei, care a confirmat primirea lui la reparație de la Ștefîrță Mariana, care potrivit materialelor cauzei este sora lui Ștefîrță Vadim, depozițiile ulterioare a cărei, alături de cele depuse de mama sa, Ștefîrță Lidia, urmează a fi apreciate critic, întrucât îi sunt rude apropiate, el recuperând integral dauna materială, fapt pentru care partea vătămată a solicitat încetarea procesului penal pe motivul împăcării părților.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 februarie 2017, a fost admis apelul procurorului, casată sentința instanței de fond, rejudecată cauza și adoptată o soluție nouă, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

În corespundere cu prevederile art. 332 alin. (1) și 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, procesul penal în privința lui Ștefîrță Vadim pe art. 186 alin. (1) Cod penal s-a încetat pe motivul intervenirii termenului de prescripție pentru atragerea lui la răspunderea penală prevăzut de art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal.

Ștefîrță Vadim a fost recunoscut culpabil și condamnat în baza art. 187 alin. (1) și 192¹ alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă:

- în baza art. 187 alin. (1) Cod penal - 2 ani 6 luni închisoare;

- în baza art. 192¹ alin. (2) lit. b) Cod penal - 3 ani închisoare.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor numite, lui Ștefiriță Vadim i s-a stabilit definitiv pedeapsă pe termen de 3 ani 4 luni închisoare.

În baza art. 85 alin. (1) Cod penal la pedeapsa numită s-a cumulat parțial partea neexecutată a pedepsei numită prin sentința judecătoreiei Soroca din 27.05.2009, stabilindu-i definitiv spre executare lui Ștefiriță Vadim pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 5 ani 4 luni cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. Concluzionând netemeinicia sentinței de achitare adoptată pe motivul unei aprecieri incorecte a probelor administrate la faza urmăririi penale ce au servit obiect de cercetare judiciară, Colegiul a conchis ca fiind dovedită vinovăția lui Ștefiriță Vadim în faptele incriminate lui prin învinuirea înaintată.

Deși inculpatul neagă comiterea faptelor imputate ca infracțiune, Colegiul a considerat că vinovăția acestuia și-a găsit deplină confirmare prin probele verbale și cele scrise administrate în cauză de către organul de urmărire penală, care au servit obiect de cercetare judecătorească în instanța de fond, doar că au primit o apreciere neobiectivă în raport cu prevederile art. 100-101 Cod de procedură penală.

În susținerea acestei concluzii Colegiul a reținut declarațiile părții vătămate, martorilor Tabuncic Irina, Plugaru (Minciuna) Nadejda, Bulgac Victoria, Carabinovici Serghei. În raport cu depozițiile persoanelor nominalizate, ce în fapt confirmă acțiunile infracționale ale inculpatului, vinovăția acestuia și-a găsit deplină confirmare și prin probele materiale administrate pe caz, cercetate și în cadrul ședințelor instanței de apel, și anume:

- la baza pornirii urmăririi penale a stat plângerea depusă la data de 21.06.2011 de către Cucer Daniela privind atragerea la răspunderea penală a lui Ștefiriță Vadim pentru răpirea mijlocului de transport cu sustragerea deschisă și pe ascuns a bunurilor materiale și mijloacelor bănești, cauzându-i daună materială în proporții considerabile (f.d. 29, vol.1);

- la examinarea în ziua de 21.06.2011 a automobilului de model „XXX” n/î XXX xxx ce-i aparține D.Cucer, s-a confirmat deteriorarea geamului (f.d. 21-24, vol.1), fiind ridicată și examinată cutia de la telefonul mobil de model „LG KE 990” (f.d. 25-28), la materialele cauzei penale fiind anexate în copie documentele asupra mijlocului de transport, ce-i aparține cu drept de proprietate lui Cucer Lilia, inclusiv polița de asigurare obligatorie de răspunderea civilă (f.d. 28-33, vol.1);

- potrivit raportului de examinare medico-legală nr. 314 din 20.06.2011 și celui de expertiză medico-legală nr. 124 ”a” din 14.07.2011 la Cucer Daniela au fost depistate vătămări corporale ușoare cu dereglarea de scurtă durată a sănătății, ce potrivit concluziei medicului legist pot data cu 14.06.2011, producerea lor de la căderea de la înălțimea propriului corp fiind puțin probabilă (f.d. 27; 125 vol.1), prin concluzia expertizei medico-legale în comisie nr. 307 din 05-29.08.2011 excluzându-se pricinuirea lor din cădere (f.d. 133-135, vol.1);

- pe marginea prejudiciului material cauzat prin infracțiune D.Cucer a solicitat prin cererea depusă la f.d. 38 vol.1, să fie recunoscută în calitate de parte civilă la suma de 14

600 lei, solicitare acceptată de către OUP, care prin ordonanța din 21.06.2011 i-a acordat această calitate procesuală (f.d. 39, vol.1);

- la ridicarea descifrărilor convorbirilor telefonice, efectuată cu autorizația instanței de judecată (f.d. 99, vol.1), a fost identificat abonatul ce a folosit cartela SIM inclusă în telefonul mobil sustras de la Cucer Daniela, acesta dovedindu-se a fi Carabinovici Serghei, care în cadrul predării benevole a obiectului nominalizat (f.d. 112, vol.1), a comunicat proveniența lui de la Ștefîrță Mariana (f.d. 110, vol.1), ce a fost recunoscut în calitate de corp delict pe dosar (f.d. 129, vol.1), fiind transmis spre păstrare la IP Soroca (f.d.116, vol.1);

- fiind audiată în calitate de martor îndată ce a fost depistat telefonul mobil, Ștefîrță Mariana a comunicat, că inițial l-a văzut deteriorat în locuința fratelui său, ce i l-a cedat, transmițându-l lui Carabinovici Serghei pentru reparație, însă aflând că nu poate fi reparat, a acceptat înlocuirea lui (f.d.127, vol.1), ulterior fiind audiată în instanța de fond și apel, atât ea cât și mama sa Ștefîrță Lidia au înaintat versiunea depistării lui pe stadionul din localitate, ce nu poate fi acceptată de către instanța de apel, venind în contradicție cu restul probelor administrate pe caz, ne fiind altceva decât o încercare nereușită de a îndreptăți acțiunile inculpatului, fapt pentru care acestor declarații li s-a dat o apreciere critică.

Drept rezultat al cercetării complete și obiective a probelor administrate pe caz, Colegiul a dispus excluderea din învinuirea înaintată lui Ștefîrță Vadim a agravantei *"proporții considerabile"* nesusținute de către partea vătămată (f.d. 56, vol.2 verso), precum și a *violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei* pe episodul de jaf.

Reieșind din baza probantă nominalizată, Colegiul a considerat a fi dovedită integral vinovăția lui Ștefîrță Vadim în aceea, că în noaptea spre 14.06.2011, în jurul orelor 01.00, aflându-se în localitatea Stoicani, Soroca, prin aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea Danielei Cucer și fără permisiunea acesteia, i-a răpit fără scop de însușire automobilul de model „xxx” cu n/î XXX xxx, deplasându-se în localitatea Racovăț, Soroca, cu restituirea lui ulterioară către proprietar, acțiunile lui pe deplin încadrându-se la art. 192¹ alin. (2) lit. b) Cod penal cu calificativele *răpirea mijlocului de transport fără scop de însușire, însoțită de violență nepericuloasă pentru viața și sănătatea persoanei*.

La fel, s-a constatat a fi dovedită vinovăția lui și în aceea, că în noaptea spre 14.06.2011 pe la orele 02.00, deplasându-se cu același automobil de model „xxx” cu n/î XXX xxx spre traseul Soroca-Chișinău din partea localității Stoicani, a sustras în mod deschis de la Cucer Daniela telefonul mobil de model „LG KE 900” la prețul de 6 400 lei, în care se afla o cartelă „Orange” la preț de 50 lei, pe contul căreia se afla suma de 50 lei și o cartelă cu memoria de 1GB la preț de 200 lei, cauzându-i daună materială în sumă totală de 6 700 lei ce nu este una considerabilă, acțiunile lui pe deplin încadrându-se la art. 187 alin. (1) Cod penal în prezența calificativelor *jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane*.

De rând cu aceasta Colegiul a considerat dovedită vinovăția inculpatului și în aceea, că în noaptea spre 14.06.2011 în jurul orelor 00.01 din torpedoul automobilului de model „xxx” cu n/î XXX xxx ce-i aparține Danielei Cucer, anterior răpit de el fără scop

de însușire, a sustras însușind pe ascuns un portmoneu în care se aflau mijloace bănești în sumă de 4 800 lei și un lanț din aur cu cruciuliță la preț de 3 000 lei, cauzându-i părții vătămate o daună materială în sumă de 7 800 lei, acțiunile lui pe deplin încadrându-se la art. 186 alin. (1) Cod penal în prezența calificativelor *sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane*.

Ajungând la această concluzie Colegiul a reținut că aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei până la răpirea mijlocului de transport, și-a găsit deplină confirmare prin depozițiile părții vătămate, depoziții analogice în acest sens depunând și martorii Bulgac Victoria, Minciună Nadejda și Panco Adriana.

Cu referire la excluderea din episodul de jaf a telefonului mobil, a agravantei prevăzută de alin. (2) lit. e) art. 187 Cod penal, *violența nepericuloasă pentru viața și sănătatea persoanei*, instanța a indicat că aceasta se datorează faptului că din depozițiile victimei nu rezultă maltratarea ei de către inculpat după revenirea cu automobilul răpit, violența fiindu-i aplicată până la răpirea lui. Alte probe ce ar demonstra aplicarea violenței la momentul jafului acuzarea nu a adus.

Cu referire la excluderea din învinuirea adusă pe capete de acuzare a furtului și jafului, a agravantei de cauzare a daunelor considerabile, Colegiul a reținut în acest sens atât depozițiile părții vătămate, cât și solicitarea titularului cererii de apel, motivele ei fiind susținute de către acuzatorul ce a reprezentat învinuirea în instanța de apel. Totodată, ținând cont de faptul, că infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (1) Cod penal, prin prisma art. 16 alin. (2) Cod penal, face parte din categoria celor ușoare, pentru care legiuitorul a prevăzut pedeapsa maximă cu închisoare de până la doi ani inclusiv și reieșind din data comiterii furtului - 14.06.2011, Colegiul a conchis aplicabilitatea în această latură a dispozițiilor art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, dispunând încetarea procesului penal în legătură cu prescripția tragerii la răspunderea penală.

În ce privește infracțiunea prevăzută de art. 192¹ alin. (2) lit. b) și art. 187 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a menționat că, în corespundere cu art. 16 alin. (3) Cod penal, acestea fac parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave pentru care legiuitorul a stabilit pedeapsa maximă de până la cinci ani închisoare, prescripția tragerii la răspunderea penală în raport cu art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal fiind de cinci ani. Respectiv ținând cont de faptul, că după reținerea inculpatului la data de 22.06.2011, în temeiul art. 166 Cod de procedură penală, pe termen de 72 ore (f.d. 69 vol.1), el pe perioada 02.01.2012 - 23.09.2013 s-a aflat în căutare (f.d. 146, vol.1), fiind etapat la 20.09.2013 din Federația Rusă (f.d. 192, vol.1), în temeiul mandatului de arestare preventivă din 22.12.2012 liberat de către judecătoria Soroca (f.d. 181, vol.1), după care prin încheierea CP al CA Bălți din 10.11.2016 fiindu-i aplicată măsura preventivă arestul preventiv cu liberarea mandatului de arestare pe termen de 30 zile și anunțarea în căutare (f.d. 109-115, vol.3), ceea ce în corespundere cu art. 60 alin. (4) Cod penal întrerupe prescripția, Colegiul a conchis neexpirarea la data pronunțării deciziei a termenilor de prescripție pentru atragerea la răspunderea penală a lui Ștefiriță Vadim pe art. 187 alin. (1) și 192¹ alin. (2) lit. b) Cod penal.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, Colegiul a dat deplină eficacitate prevederilor art. 61 și 75 Cod penal, care se referă la scopul pe care-l urmărește pedeapsa penală privind restabilirea echității sociale și corectarea celui

vinovat, întru prevenirea săvârșirii de către el a altor fapte penale, precum și celor ce se referă la criteriile generale de individualizare a ei, cum sunt gravitatea și caracterul prejudiciabil a faptelor comise, atitudinea manifestată față de urmările survenite în aspectul lipsei unei căințe sincere, chiar dacă victima susține recuperarea integrală a daunelor materiale, prezența antecedentelor penale și respectiv precedentelor condamnări, inclusiv cea din 27.05.2009 prin care s-a dispus suspendarea condiționată a pedepsei închisorii, în perioada de probațiune fiind comise faptele pentru care actualmente urmează a fi sancționat, ceea ce a determinat aplicarea dispozițiilor art. 85 Cod penal, fapt confirmat prin revendicarea anexată la materialele cauzei, caracterizându-l alături de adevăratele de la locul de trai, absolut nesatisfăcător drept o persoană cu abilități și înclinații criminale, în privința căruia au fost depuse mai multe plângeri de către cetățeni (f.d. 64, vol. 1).

Reieșind din cele menționate, Colegiul a conchis că corectarea inculpatului este posibilă numai prin izolarea lui de societate, considerând, că pedeapsa închisorii va contribui efectiv la conștientizarea de către el a faptelor comise și prevenirea comiterii lor pe viitor, astfel fiind asigurat scopul pedepsei penale, inclusiv cel de restabilire a echității sociale prin satisfacția adusă victimei ca rezultat al condamnării făptuitorilor, or o pedeapsă neechitabilă pericolului social și gravității faptelor săvârșite, nu numai că nu va aduce la corectarea celui vinovat, ci ar determina neîncrederea societății și a persoanei în funcționarea legii.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, inculpatul la 05.05.2017 depune recurs ordinar și fără a invoca un temei pentru recurs prevăzut de art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței instanței de fond.

În susținerea recursului indică la aprecierea incorectă a probelor care dovedesc nevinovăția sa, totodată solicită repunerea recursului în termen deoarece nu a fost prezent în ședința instanței de apel.

5.1. Pe marginea recursului declarat procurorul depune referință menționând că lipsesc temeiuri de casare a hotărârii contestate solicitând dispunerea inadmisibilității recursului declarat ca fiind vădit neîntemeiat.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia ca fiind declarat peste termen din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, *termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.*

După cum rezultă din materialele dosarului, cauza penală a fost judecată în ordine de apel cu participarea procurorului, avocatului inculpatului, Iu. Caraman, dar în lipsa inculpatului Ștefîrță Vadim, dispozitivul deciziei fiind pronunțat la 01 februarie 2017, iar decizia motivată la 22 februarie 2017 în prezența doar a procurorului potrivit procesului verbal al ședinței de judecată (f.d. 156, vol. III). Conform scrisorii anexate la materialele cauzei (f.d. 169, vol.III), copia deciziei a fost expediată la adresa atât a inculpatului cât și a avocatului acestuia la 28 februarie 2017. Este de menționat și faptul că inculpatul s-a eschivat de la examinarea cauzei în instanța de apel, or inițial a fost prezent, fiind etapat din Penitenciar unde era arestat pe alt dosar, după care iar a dispărut, adică a știut cu certitudine despre examinarea apelului în speță.

Prin urmare, aceste momente certifică faptul că termenul de 30 de zile de contestare cu recurs ordinar al deciziei instanței de apel stabilit de art. 422 Cod de procedură penală, nu a fost respectat, deoarece recursul ordinar a fost declarat de inculpat abia la 05 mai 2017, prin urmare, Colegiul penal consideră că recursul a fost depus peste termen, or termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca fiind declarat peste termen, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În atare împrejurări, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel a expirat la 24 martie 2017, iar inculpatul și avocatul acestuia au avut reala posibilitate de a face cunoștință cu materialele cauzei penale și de a declara recurs în termenul stabilit de lege.

În această ordine de idei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră, că recursul ordinar declarat de inculpatul Ștefîrță Vadim, este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 februarie 2017, de către inculpatul Ștefîrță Vadim, în propria cauză penală, pe motiv că este depus peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 11 iulie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun